

Bosna i Hercegovina

Босна и Херцеговина

Sud Bosne i Hercegovine

Суд Босне и Херцеговине

Predmet broj: S1 1 K 024139 22 Krž

Datum objavljivanja: 18.10.2022. godine

Pred sudskim vijećem u sastavu: sudija Redžib Begić, predsjednik vijeća
sudija Hilmo Vučinić, član
sudija Staniša Gluhajić, član

PREDMET TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE

protiv

**DRAGANA VIKIĆA, JUSUFA PUŠINE, NERMINA UZUNOVIĆA I MLADENA
ČOVČIĆA**

DRUGOSTEPENA PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine: Vesna Ilić

Branilac optuženog Dragana Vikića: advokat Adna Doboilić

Branilac optuženog Jusufa Pušine: advokat Nikica Gržić

Branilac optuženog Nermina Uzunovića: advokat Fadil Abaz

Branilac optuženog Mladena Čovčića: advokat Mirza Kovač

S1 1 K 024139 22 Krž

Sarajevo, 18.10.2022. godine

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine, Odjel I za ratne zločine, u vijeću sastavljenom od sudije Redžiba Begića, kao predsjednika vijeća, te sudija Hilme Vučinića i Staniše Gluhajića, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravnog savjetnika Dženane Deljić Blagojević, u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Dragana Vikića i dr., zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. stav 1. tačka a), u vezi sa članom 29. i 180. stav 1. i 2. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (KZ BiH), odlučujući po žalbi Tužilaštva BiH, izjavljenoj protiv presude Suda BiH broj: S1 1 K 024139 17 Kri od 21.04. 2022. godine, nakon održane javne sjednice u prisustvu tužiteljice Tužilaštva BiH Sanje Jukić, te optuženih Dragana Vikića, Jusufa Pušine, Nermina Uzunovića i Mladena Čovčića, kao i njihovih branilaca advokata Adne Dobojić, Nikice Gržića, Fadila Abaza i Mirze Kovača, dana 18.10.2022.godine, donio je sljedeću:

P R E S U D U

ODBIJA SE kao neosnovana, žalba Tužilaštva BiH i presuda Suda BiH broj: S1 1 K 024139 17 Kri od 21.04.2022. godine se potvrđuje.

I. OBRAZLOŽENJE

1. Prvostepenom presudom Suda BiH, broj: S1 1 K 024139 17 Kri od 21.04.2022. godine, optuženi Dragan Vikić, Jusuf Pušina, Nermin Uzunović i Mladen Čovčić na osnovu odredbe člana 284. tačka c) Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (ZKP BiH) oslobođeni su od optužbe da su radnjama opisanim u izreci pobijane presude počinili, i to Nermin Uzunović zv. "Šok" i Mladen Čovčić zv. "Rogatica" krivično djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. stav 1. tačka a) KZ BiH, u vezi sa

članom 180. stav 1. KZ BiH, u vezi sa članom 29. KZ BiH, a Dragan Vikić i Jusuf Pušina krivično djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. stav 1. tačka a) KZ BiH, u vezi sa članom 180. stav 2. KZ BiH.

2. U skladu sa članom 189. stav 1. ZKP BiH, odlučeno je da troškovi krivičnog postupka padaju na teret budžetskih sredstava.

3. Protiv prvostepene presude žalbu je blagovremeno izjavilo Tužilaštvo BiH zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, sa prijedlogom da se žalba uvaži, ukine prvostepena presuda i odredi održavanje pretresa pred vijećem Apelacionog odjeljenja Suda BiH.

4. Na izjavljenu žalbu Tužilaštva BiH, odgovore su dostavili branioci optuženih, u kojima se osporavaju navodi žalbe i predlažu da se žalba Tužilaštva BiH odbije kao neosnovana i potvrdi prvostepena presuda.

5. Apelaciono vijeće (Vijeće) je održalo javnu sjednicu u predmetu 18.10.2022. godine, na kojoj je tužiteljica Tužilaštva BiH izjavila da ostaje u cjelosti kod navoda iz pismeno podnesene žalbe. Branioci optuženih su izjavili da ostaju kod pismenih navoda iz odgovora na žalbu, a optuženi su podržali navode branilaca.

II. OPŠTA RAZMATRANJA

6. Prije obrazloženja za svaki istaknuti žalbeni prigovor, vijeće Apelacionog odjeljenja napominje da je obaveza podnosioca žalbe da u skladu sa odredbom iz člana 295. stav (1) tačke b) i c) ZKP BiH, u žalbi navede kako pravni osnov za pobijanje presude, tako i obrazloženje kojim potkrepljuje osnovanost istaknutog prigovora.

7. Budući da vijeće Apelacionog odjeljenja na osnovu odredbe člana 306. ZKP BiH presudu ispituje samo u granicama žalbenih navoda, obaveza je podnosioca žalbe da žalbu sastavi tako da ista može poslužiti kao osnova za ispitivanje presude. U tom smislu,

podnosilac žalbe mora konkretizovati žalbene osnove iz kojih pobija presudu, precizirati koji dio presude, dokaz ili postupak suda osporava, te navesti jasno i argumentovano obrazloženje kojim će potkrijepiti istaknuti prigovor.

8. Samo paušalno označavanje žalbenih osnova, jednako kao i ukazivanje na navodne nepravilnosti u toku prvostepenog postupka bez preciziranja na koji žalbeni osnov se podnosilac žalbe poziva, nije valjana osnova za ispitivanje prvostepene presude, zbog čega će vijeće Apelacionog odjeljenja neobrazložene i nejasne žalbene prigovore *prima facie* odbiti kao neosnovane.

A. Optuženi Dragan Vikić

9. Optuženi Vikić se teretio da je u svojstvu komandanta Odreda milicije – Specijalne jedinice MUP-a RBiH (Specijalna jedinica) i komandanta Rezervnog sastava Specijalne jedinice MUP-a RBiH (Rezervnog sastava), sa *de facto* i *de iure* ovlastima komandovanja kao nadređena osoba, znao i mogao znati da mu se podređeni pripadnici jedinice spremaju da počine ubistvo zarobljenih pripadnika vojske Republike Srpske (VRS) (tada pripadnici TO i rezervnog sastava JNA), a nije poduzeo nužne i razumne mjere da ih spriječi u počinjenju, te iako je znao da su mu podređeni pripadnici jedinice počinili ubistva, naredio uklanjanje tijela, a nije poduzeo nužne i razumne mjere da počinioци budu kažnjeni.

10. Prvostepeni sud je optuženog oslobodio od optuženja, jer je utvrdio da lica koje su svjedoci identifikovali kao osobe koje su lišili života ovih 8 pripadnika vojske RS, nisu bili pripadnici jedinice kojom je komandovao optuženi Vikić. Posljedično tome, nije bilo moguće prihvatiti tezu tužioca da je optuženi znao ili mogao znati da se oni pripremaju počiniti navedena djela, te samim tim da je morao poduzeti mjere sprječavanja počinjenja djela ili kažnjavanje učinioca kako to proizilazi iz doktrine komandne odgovornosti.

11. Tužilac je najprije istakao prigovor da je prvostepeni sud pogrešno utvrdio činjenicu da optuženi Vikić nije bio komandant Rezervnog sastava policije kojem su pripadali Edvin

Jusić i Nedžad Herenda. Ta činjenica prema stavu Tužilaštva proizilazi iz svih izvedenih dokaza. U tom smislu tužilac ističe da su svjedoci Malik Krivić i Amir Medžić, svjedok F, svjedok A, Renato Rihter i drugi naveli da su zarobljeni pripadnici VRS dovedeni u Dom policije u Sarajevu, gdje je bilo sjedište Odreda milicije – Specijalne jedinice MUP-a RBiH i da je postojalo obezbjeđenje ne samo unutar zgrade, već i prilazima zgradi, a da su obezbjeđenje činili pripadnici Odreda kojim je komandovao Vikić. Tužilaštvo ističe da je pogrešno ocjenjena od strane prvostepenog vijeća i činjenica da su oni ne samo ušli u hol Doma, već i u podrumске prostorije odakle su izašli na sporedni ulaz. Bilo je nekoliko činjenica na kojima je Tužilaštvo zasnivalo ovu tezu i to su bile izgled akreditacija, dokaz T 89, kao i iskazi svjedoka Zlatana Okića, Kenana Spahića, kao i Hajrudina Šumana, Bajre Kulovca, svjedoka A, i drugih. Tužilaštvo je smatralo da su svjedoci koji su nabrojani u žalbi van razumne sumnje dokazali ključnu činjenicu a to je komandni status optuženog Vikića u odnosu lica - na počinioca ubistva 8 zarobljenika.

12. Najprije, da bi se dokazala krivična odgovornost nadređenog, u konkretnom slučaju optuženog Dragana Vikića, optužba je morala dokazati postojanje odnosa nadređeni – podređeni u odnosu na počinioca, kao i postojanje efektivne kontrole na strani optuženog nad onima koji su izvršili zločin. Komandni položaj nadređenog u odnosu na počinioca pravna je osnova dužnosti nadređenog da djeluje, kako bi spriječio krivična djela podređenih ili te podređene kaznio, kao i iz toga izvedene odgovornosti u slučaju kada ne preduzme mjere da to učini.¹

13. Postojanje odnosa nadređeni – podređeni zavisi od dva faktora: a) počinioci su u vrijeme počinjenja krivičnog djela bili podređeni optuženom, odnosno, optuženi je „na osnovu svog položaja, formalno ili neformalno, bio na višem mjestu u hijerarhiji od počinioca“ i b) nadređeni je imao efektivnu kontrolu nad svojim podređenim“.²

14. Vijeće najprije primjećuje da tužilac u žalbi daje vlastitu interpretaciju iskaza svjedoka, pri tome ne osporavajući presudu na način da pravilno ukazuje na propuste u

¹ Drugostepena presuda u predmetu *Aleksovski*, par. 76.

² Drugostepena presuda u predmetu *Čelebići*, par. 303.

dokazivanju odlučnih činjenica. Vijeće će se stoga bazirati na onim prigovorima koji se tiču bitne činjenice na kojima se zasniva teza optuženja u odnosu na svakog od optuženih pojedinačno.

15. Kada je u pitanju optuženi Vikić, Vijeće će razmotriti prigovore koji se posebno tiču činjenice formacijske pripadnosti Nedžada Herende i Edvina Jusića Odredu Specijalne jedinice kojim je komandovao optuženi Dragan Vikić, kao i da li je optuženi Vikić bio i *de iure* i *de facto* komandant jedinice kojoj su po tvrdnji tužilaštva ova lica pripadali, da bi se odgovorilo na tezu da li je postojao odnos nadređeni - podređeni između počinioca i optuženog Vikića.

1) Pripadnost Nedžada Herende i Edvina Jusića Odredu milicije – Jedinica za Specijalne namjene MUP RBiH kojim je komandovao optuženi Dragan Vikić

a) Žalbeni navodi

16. Nesporno je da se događaj koji je opisan u optužnici dogodio na način kako je to navedeno, odnosno da je osam zarobljenih pripadnika tadašnje VRS lišeni života dana 22.04.1992. godine ispred Doma policije u Sarajevu. Nesporno je također da su svjedoci koji su saslušani na ove okolnosti, svjedočili na način da im je poznato da su u ubistvu oštećenih učestvovala lica Nedžad Herenda i Edvin Jusić.

17. Međutim, ono što se najprije osporava podnesenom žalbom Tužilaštva jeste da je pogrešno utvrđeno da Nedžad Herenda i Edvin Jusić nisu bili pripadnici jedinice kojom je komandovao Dragan Vikić. Tužilac smatra da su oni bili pripadnici Odreda Specijalne jedinice i to njenog Rezervnog sastava koja je bila pod kontrolom optuženog Vikića. Tužilaštvo je navelo da ta činjenica nedvosmisleno proizilazi iz iskaza Hajrudina Šumana, Bajre Kulovca, svjedoka A, i drugih. Tužilaštvo je tvrdilo također da su svjedoci Renato Rihter i svjedok A izjavili su da je osam zarobljenih pripadnika formacije VRS u Dom policije dovedeno iz PU Novi Grad zajedno sa Davorom Matićem i Edvinom Jusićem koji

su pripadali rezervnom sastavu Odreda Specijalne policije pod komandom optuženog Vikića.

18. Kada je u pitanju lice pod imenom Nedžad Herenda, tužilac se u žalbi poziva na iskaz svjedoka Zlatana Okića koji je svjedočio na način da ga je vidio u holu Doma policije kako on postrojava desetak vojnika, također i to da su jedne prilike optuženi Vikić i Ademović o Herendi govorili kao o hrabrom borcu i da su ga zato postavili za komandira pripadnika Specijalne jedinice. Tužilaštvo ističe da su svjedoci Džemal Šabić, Fajik Višić i drugi govorili o statusu Nedžada Herende i da su ga povezivali sa jedinicom policije Rezervnog sastava na čelu sa Jukom Prazinom, ali i da su govorili da je u ubistvu ovih lica učestvovalo još nepoznatih muškaraca.

19. Tužilac u žalbi navodi da je prvostepeno vijeće propustilo da uopšte cijeni činjenicu da Nedžad Herenda nije mogao ući u prostorije Doma policije, a da nije za to imao odobrenje Vikića i da je prvostepeno vijeće propustilo da pravilno cijeni tu činjenicu u kontekstu optuženja. U žalbi se također tvrdi da je u ubistvu zarobljenih učestvovao i kao saizvršilac i lice Edvin Jusić koji je bio pripadnik jedinice Rezervnog sastava policije, za kojeg se tvrdi da je bio pod komandom optuženog Vikića. Pa tako se u žalbi tužilac poziva na svjedočenje svjedoka Rihtera koji je naveo da zna da su Matić i Jusić vozili zarobljene iz PU Novi Grad u Dom policije, i da je je vidio Jusića po povratku u PU Novi Grad da se hvalio da je neke od njih u kombiju istukao. Svjedok je također Jusića identifikovao i u foto albumu ispod fotografije pod brojem 5 (dokaz T9) , te svjedok Hasan Hodžić koji je naveo za Jusića da je bio snajperista dokaz T 46, T-114 i T 115 na kojem su navedeni u okviru spiska ranjenih odreda i još 24 imena lica koja su nesporno pripadala Odredu Specijalne jedinice policije, ali i lica Edvin Jusić i Mirza Aganović.

a) Zaključak Vijeća

20. Mnogi od saslušanih svjedoka, što se u konačnici i ne osporava žalbom, identifikovali su Nedžada Herendu i Edvina Jusića kao lica koja su likvidirali zarobljene pripadnike VRS kritičnog dana. Kada su u pitanju njihov status i kojoj formaciji su

pripadali, Tužilaštvo je tvrdilo da se radilo o jedinici Rezervnog sastava Specijalne jedinice MUP-a R BiH koja je bila zajedno sa Odredom milicije – Specijalne jedinice MUP-a R BiH i *de iure* i *de facto* pod kontrolom optuženog Vikića.

21. Vijeće je utvrdilo da za Nedžada Herendu na osnovu izjava svjedoka, nije se moglo određeno i precizno utvrditi kojoj je formaciji ovo lice uopšte pripadalo, ali posebno se nije moglo van razumne sumnje utvrditi da je Nedžad Herenda pripadao Odredu Specijalne jedinice MUP-a R BiH.

22. Pa tako je svjedok B naveo da je Nedžad Herenda bio policajac, svjedok Zlatan Okić je naveo da je bio pripadnik Specijalne jedinice, ali svjedok Rifat Mašić govori kako Herenda u to vrijeme nije pripadao ni jednoj jedinici niti se priklanjao nekoj komandi, dok svjedok Nedžad Čengić negira da je Nedžad Herenda pripadao Odredu kojim je komandovao Vikić, a svjedok Jasmin Begić i Kemal Ademović ističu da je pripadao Službi državne bezbjednosti, dok svjedok Kerim Lučarević navodi da je pripadao jedinici "Ševe".

23. Uz sve navedno sam tužilac u žalbi ukazuje na dokaz T 112 iz kojeg proizilazi da je na upitniku R BiH MUP-a, SDB-a Odjeljenje, navedeno da je lice Nedžad Herenda pripadao ovoj organizaciji i to u organizacionoj jedinici SDB 06 radno mjesto "Ševe", od 05.05.1992.godine, prepravljeno na 01.04.1992. godine.

24. Vijeće dalje nalazi da su mnogi od svjedoka uvjerljivo opovrgnuli uopšte pripadnost Nedžada Herende jedinici pod kontrolom optuženog Vikića, a što je prvostepena presuda pravilno cijenila. Pa su tako svjedoci Nedžad Čengić, Samir Čajić, Kerim Lučarević rezolutno negirali da je Nedžad Herenda pripadao Odredu pod komandom Vikića, a naspram tvdnji tužioca da su neki od svjedoka doveli u vezu Nedžada Herendu sa optuženim Vikićem.

25. Kada je u pitanju navod žalbe kojima se nastojalo ukazati na pogrešno zaključivanje prvostepenog vijeća u pogledu efektivne kontrole, pa se navodilo kako je Herenda imao potpuno slobodan ulaz u Dom policije gdje se nalazio Odred Specijalne

jedinice optuženog Vikića, kao i da nije mogao ušetati sam u Dom policije, a da nikome ne odgovara, tužilac smatra da Vikić to zasigurno ne bi dozvolio. Ovaj navod, bez uporišta u dokazima ne može biti prihvaćen kao posredni dokaz efektivne kontrole optuženog Vikića nad ovim licem. Ovakve tvrdnje žalbe su paušalne i ne zasnivaju se na dokazanim činjenicama i bez potpore u dokazima, predstavljaju isključivo pretpostavke tužioca.

26. Dakle, na osnovu svih iskaza saslušanih svjedoka, Vijeće nalazi da je pravilno zaključeno da nije bilo moguće donijeti čvrst zaključak da je lice Nedžad Heredna bio pripadnik Specijalne jedinice pod komandom optuženog Vikića. Šta više, ostalo je nejasno kojoj jedinici je ovo lice zapravo formalno pripadalo, pa stoga nije ni mogla biti prihvaćena teza optužnice da je optuženi Vikić bio *de iure* nadređen Nedžadu Herendi.

27. Kada je u pitanju Edvin Jusić, za njega se optužnicom navodilo da je jedan od počilaca ovog ubistva i to kao pripadnik jedinice Rezervnog sastava policije. U tom smislu tužilac u žalbi navodi da se ime ovog lica kao pripadnika Odreda, spominje u dokazu T 114 i T 115 kao lica koji su bili na spisku ranjenika Odreda. Ali, osim ovih dokaza i osim teze Tužilaštva da je lice pripadalo jedinici Rezervnog sastava policije pod komandom Juke Prazine, a kojom je komandovao optuženi Vikić, nijedan drugi dokaz ne dovodi u vezu ovo lice sa Odredom za Specijalne namjene pod komandom optuženog Vikića. Sami dokazi T114 i T 115 predstavljali su skupne spiskove svih ranjenih pripadnika MUP-a, te nije vršena selekcija kojoj jedinici je pojedino lice pripadalo, tako da ni ovi dokazi nisu mogli biti prihvaćeni kao relevantni za određivanje nadređenosti optuženog Vikića licu pod nazivom Edvin Jusić.

28. Svjedoci koji jesu označili ovo lice kao pripadnika Rezervnog sastava policije koji je učestvovao u odvoženju zarobljenih u Dom policije bili su svjedok Renato Rihter, a svjedok A naveo je da je ovo lice bilo prisutno na licu mjesta gdje su ova lica likvidirana. Dakle, osim navedenih činjenica koje su konstatovane kroz prvostepeni postupak, te osim navoda svjedoka koji inkriminiraju ovo lice kao jednog od izvršilaca ubistva, niti jedan od ovih dokaza ne upućuje da je Edvin Jusić bio pripadnik Odreda za Specijalne namjene MUP-a RBiH kojim je komandovao optuženi. Nasuprot tome, iz dokaza Tužilaštva T-113

proizilazi da je Edvin Jusić bio pripadnik 102. motorizovane brigada, kao i dokaza T-86, spiskova pripadnika Specijalne jedinice policije MUP RBiH na kojem se ne nalazi Edvin Jusić.

2) Da li je optuženi Vikić bio *de iure* i *de facto* komandant jedinice Rezervnog sastava kojoj su po tvrdnji optužnice izvršioici pripadali?

a) Žalbeni navodi

29. Sljedeći prigovor žalbe odnosi se na tezu optužnice koja nije prihvaćena od strane prvostepenog vijeća, a to je da je optuženi Vikić bio i *de iure* i *de facto* komandant jedinice Rezervnog sastava policije kojom su pripadali izvršioici ubistva. Pitanje komandne odgovornosti optuženog Vikića, tužilac zasniva na činjenici da lica koja su lišila života osam pripadnika vojske pripadaju jedinicama Rezervnog sastava Specijalne jedinice MUP-a RBiH čiji je komandir bio Juka Prazina.

30. Tužilac navodi da je pogrešno utvrđena činjenica da lica za koje se tvrdi da su učestvovala u likvidaciji uključujući i optužene Uzunovića i Čavčića, pripadaju formaciji Rezervnog sastava policije koja nije bila dio Odreda Specijalne jedinice kojom je komandovao optuženi Vikić i da optuženi i *de facto* i *de iure* nije imao kontrolu nad pripadnicima te jedinice, o čemu su svjedočili svjedoci Kenan Spahić, Teufik Mušić, svjedok E i svjedok F.

31. Tužilaštvo ističe da je dio odreda, označen kao jedinica Rezervnog sastava policije, bila smještena u Domu policije gdje su zarobljenici dovedeni i da se dolazak istih nije evidentirao, već je naređeno da se isti izvedu iz Doma i predaju CSBa kako su zarobljenici prošli kroz Dom, izvedeni na sporedna vrata i ubijeni ispred Doma policije, a to sve spada u domen optuženog kao komandanta čiji se Odred za spcijalne namjene nalazio u Domu policije, te ga i ovi propusti čine odgovornim.

b) Zaključak Vijeća

32. Pripadnost formacije koju u optužnici i presudi, prvostepeni sud označava kao Rezervni sastav, nesporno je da se radilo o formaciji koja je bila pod komandom Juke Prazine, što su mnogi svjedoci potvrdili. Međutim, Tužilaštvo u žalbi tvrdi da je prvostepeno vijeće pogrešno utvrdilo da istom nije komandovao optuženi Vikić. Tome u prilog tužilac se poziva na dokaze T 88, 89, T 104, 105, kao i T 114, T 115, kao i na iskaze svjedoka Kenana Spahića, svjedoka F, Teufika Musića, svjedoka E.

33. Pa tako se u žalbi citira iskaz svjedok Spahić koji je izjavio da je Juka Prazina njima rekao kako im je Vikić komandant dok su bili u rezervnom sastavu i da je njemu pretpostavljeni Vikić. Međutim, odbrana je osnovano dovela u pitanje ovaj iskaz istaknuvši da je ovaj svjedok u nastavku svjedočenja (iskaz od 21.03.2019. godine), u potpunosti negirao da je Vikić ikada izdao njemu neku naredbu i da nema nikakve povezanosti u smislu hijerarhijske pripadnosti bilo koga iz Jukine jedinice i "Vikićevih".

34. Za svjedoka Mušića, tužilac se poziva na dio njegovog iskaza u kojem on navodi da je Juki Prazini nadređeni bio Vikić i to organizacijski jer je spisak Jukine jedinice potpisao Vikić i na osnovu tog spiska zahtijevao od svjedoka da se izradi akreditacija. Međutim, iskaz ovog svjedoka odbrana je osnovano dovela u pitanje istaknuvši u odgovoru na žalbu dio iskaza ovog svjedoka u kojem on navodi da je u sukobu od ranije sa optuženim Vikićem o čemu nije htio govoriti, a sam iskaz ovog svjedoka je nejasan, neuvjerljiv i u potpunosti je u pitanje doveden njegov kredibilitet, pa i ovo Vijeće smatra da se na iskazu ovog svjedoka, ne može zasnovati bilo koja činjenica.

35. Kada je u pitanju iskaz svjedoka E koji pretpostavlja da je i njemu kao pripadniku Rezervnog sastava policije, kao i Juki Prazini bio nadređeni Vikić, te iskaz svjedoka F koji navodi da je bio ponosan što je bio dio Vikićeve jedinice, radi se o evidentno nepreciznim iskazima svjedoka koji se baziraju na pretpostavci i neodređenoj tvrdnji, te se ovim

žalbenim navodom nije uspješno doveo u pitanje zaključak koji se odnosi na komandni status optuženog Vikića u odnosu na pripadnike Rezervnog sastava policije.

36. Tužilac u žalbi dalje ističe prigovor da je prvostepeni sud morao utvrditi najprije činjenicu da zarobljeni nisu sami otišli u Dom policije, niti ih je odveo Davor Matić. Iskazi svjedoka u pogledu mjesta gdje su odvedeni su dijametralno suprotni. Dio svjedoka navodi da su uvedeni u zgradu, a drugi da su odvedeni u podrum, a potom izvedeni na sporedni izlaz. Tužilaštvo ističe da nije utvrđena činjenica da je Dom policije bio sjedište Odreda milicije Specijalne jedinice MUP-a RBH i da je postojalo obezbjeđenje i u zgradi, kao i ispred zgrade kao i u Velikom parku, a svjedok Suad Smajlović je istakao da je domen vanjskog obezbjeđenja podrazumjevaao i domen parka. Pogrešno je utvrđena činjenica da su lica uvedena u hol Doma policije, i ne samo to već i odvedeni u podrum gdje se nalazio magacin sa naoružanjem.

37. Međutim, sve ove okolnosti na kojima tužilac između ostalog i zasniva tezu komandne odgovornosti optuženog Vikića, a kada je u pitanju dolazak zarobljenih u Dom policije, po mišljenju ovog Vijeća ne dokazuju nijednu relevantnu činjenicu koja bi se mogla shvatiti da je Dom policije isključivo ingerencija odreda Specijalne jedinice kojom je komandovao optuženi Vikić.

38. Kako to i proizilazi iz iskaza svjedoka, u Domu policije se nalazila i Služba državne bezbjednosti (o tome su svjedočili svjedok Dragan Mladenović, Alija Delimusafić, Enver Mujezinović, Bakir Alispahić, Esad Tokić i drugi), pa samim tim ne može se zaključiti da je Specijalna jedinica kojom je komandovao optuženi Vikić imala isključivu nadležnost i kontrolu nad ulascima i izlascima iz Doma.

39. Osim toga, brojni svjedoci kao što su svjedok Zlatko Miletić, Kemal Ademović, Esad Tokić, Nedžad Čengić, Edin Garaplija, Mustafa Tabak, Zoran Čegar i Munir Alibabić izjavili su da je jedinica Rezervnog sastava policije pod komandom Juke Prazine bila potpuno odvojena od Odreda Specijalne jedinice pod komandom optuženog Vikića, pa

čak i lokacijski, jer se nalazila u prostorijama obdaništa u blizini Doma policije (svjedok Zlatak Okić), sadašnje sjedište Francuske ambasade.

40. Činjenice na kojima tužilac insistira u žalbi je dalje i tvrdnja da prvostepeni sud nije uzeo u obzir i iskaze svjedoka u kojima oni navode da su imali akreditacije kao pripadnici Rezervnog sastava policije Odreda Specijalne policije, za koji su svjedoci Teufik Mušić, svjedok E, Kenan Spahić tvrdili da su bile iste kao kod pripadnika Odreda pod komandom optuženog Vikića. Međutim, kada je u pitanju izgled akreditacija, prvostepeno vijeće je dalo razloge svom zaključku nalazeći da su se akreditacije u potpunosti razlikovale (str. 79 prvostepene presude).

41. Dalje, kada je u pitanju povezanost u smislu komandovanja optuženog Vikića i Juke Prazine, Vijeće nalazi relevantnom, osim svjedoka koji su je negirali, samu tvrdnju Juke Prazine datu u video intervjuu (str.86 prvostepene presude), da je on "*komandant specijalnih jedinica Armije BiH i član Glavnog štaba i komandant Prve Specijalne brigade grada Sarajeva.*" (dokaz O1 – 16), kao i činjenice navedene u optužnici i presudi u postupcima pred Sudom BiH u predmetima: S 1 1 K 021351 16 Kri od 11.06.2021. godine, kao i S 1 1 K 028802 18 Kri od 30.11. 2018. godine. U oba ova predmeta Tužilaštvo BiH u potvrđenim optužnicama između ostalog navodi status Juke Prazine, tj. da je " od sredine aprila 1992. do avgusta 1992.godine. ... sa nadređenim Jusufom Prazinom zv. Juka, komandantom specijalnih jedinica Armije RBiH".

42. Konačno, kada su u pitanju prigovori što zarobljenici nisu evidentirani ni u PU Novi Grad, niti u Domu policije, kao i što su se ova lica uopšte našla u prostoru Doma i što su izašla na stražnja vrata nakon što su dovedeni, Vijeće nalazi da ove okolnosti nemaju značaja konkretno za pitanje odgovornosti optuženog Vikića, budući da lica pod čijom su kontrolom zarobljena lica bila u vrijeme dovođenja, a naknadno i lišila života zarobljena lica, nisu pripadali Specijalnoj jedinici optuženog Vikića.

43. Dakle, kako je već gore navedeno, niti jedan od svjedoka ne svjedoči uvjerljivo da je optuženi Vikić uopšte bio nadređeno lice formaciji za koju Tužilaštvo tvrdi da su joj

pripadala lica koja su lišila života zarobljene pripadnike VRS, posebno ako se razmotre svjedočenja i to svjedoka Kemala Ademovića, Zlatka Miletića, Enesa Zeljkovića, Jasmina Begića, Munira Alibabića, Rifeta Mašića, Nedžada Čengića i drugih, koji su rezolutno negirali da je jedinica Juke Prazine pripadala Odredu Specijalne policije pod komandom optuženog Vikića. Svi ovi svjedoci, naspram svjedoka koje je isticalo Tužilaštvo u žalbi, kao i dokazivalo tezu u pretresu, u potpunosti su doveli u sumnju pouzdanost nekolicine iskaza na koje je tužilac u žalbi ukazivao da označavaju optuženog Vikića kao komandanta jedinice Rezervnog sastava za koju se vežu inkriminirane radnje u optužnici.

44. Vijeće je izvršilo uvid u materijalnu dokumentaciju na koju se tužilac u žalbi poziva i to dokaz T 88, ali kako se i u žalbi navodi, ovaj dokaz nema značaja konkretno za komandni status optuženog Vikića budući da govori samo o činjenici da je organizovana odbrana grada i da je Juka Prazina insistirao da se njegova već formirana jedinica, stavi u Rezervni sastav Specijalne policije, jer *“nije želio da oni budu paravojna formacija”*. Ali činjenica je da je ovom dokazu suprotavljeno mnogo drugih dokaza – iskaza svjedoka npr. Envera Mujezinovića koji je naveo da je ministar unutrašnjih poslova imao nadležnost nad Odredom za Specijalne namjene, tada Alija Delimustafić i da Dragan Vikić nije mogao samostalno pokrenuti jedinicu, osim u slučaju nužnosti hitnog borbenog djelovanja. A kada je u pitanju Juka Prazina i njegovi pripadnici, svjedok je naveo da je ta jedinica bila smještena u blizini Doma policije i da su imali problema istu staviti pod efektivnu kontrolu, jer su radili samostalno i većina pripadnika imala je kriminalnu podlogu. Iz navedenog proizilazi da čak i ako se prihvati da je u početku rata bila namjera da Odred za Specijalne namjene i Rezervni sastav pod komandom Juke Prazine budu jedna jedinica u službi odbrane grada, ne može se prihvatiti da je to i dokazano na način kako to tužilac tvrdi u žalbi.

45. Kada je u pitanju dokaz T - 89, prvostepeno vijeće je pravilno cijenilo da se dokaz T- 89 ne može smatrati autentičnim dokazom i da je odbrana pravilno ukazala da se radi o dokazu koji nije vjerodostojan. I ovo Vijeće nalazi da se radi o neidentifikovanom dokumentu, bez broja protokola, nepoznatog sačinioaca, da se razlikuje od dokumenata koja je optuženi Vikić uobičajeno izdavao, poput dokaza T 91. Čak i da se uzme u obzir

tačnost ovog dokumenta, na ovom spisku se ne nalaze ni imena Nedžada Herende i Edvina Jusića za koje veliki broj izvedenih dokaza, ukazuje kao moguće direktne počiniocce ovog ubistva.

46. Nadalje, okolnosti na kojima tužilac između ostalog i zasniva tezu komandne odgovornosti optuženog Vikića, a kada je u pitanju dolazak zarobljenih u Dom policije, po mišljenju ovog Vijeća ne dokazuju nijednu relevantnu činjenicu koja bi se mogla shvatiti da je Dom policije isključivo ingerencija odreda – Specijalne jedine kojom je komandovao optuženi Vikić. Kako to i proizilazi iz iskaza svjedoka u Domu policije se nalazila i Služba države bezbjednosti (svjedok Dragan Mladenović, Alija Delimusafić, Enver Mujezinović, Bakir Alispahić, Esad Tokić i drugi), pa samim tim ne može se zaključiti da je Specijalna jedinica kojom je komandovao optuženi Vikić imala isključivu nadležnost i kontrolu nad ulascima i izlascima iz Doma.

47. Konačno, kada su u pitanju uklanjanja tijela ubijenih sa lokaliteta kod Velikog parka, Tužilaštvo je tvrdilo da je lice Ešref Kulin učestvovao u uklanjanju tijela, a isto lice bilo je pripadnik Odreda kojim je komandovao optuženi Vikić. U vezi s tim u žalbi se ističe da je ta činjenica u presudi pogrešno utvrđena i da je prvostepeno vijeće zanemarilo dokaz T-103, kao i iskaze Zorana Čegara i Rifeta Mašića koji su govorili o tome.

48. Međutim, navod žalbe nije osnovan budući da lice Ešrefa Kulina spominju samo svjedoci Adnan Karović, koji je naveo da je Ešref Kulin bio u obezbjeđenju grupe koju je predvodio Mišo Matić Žmro, zajedno sa Nedžadom Herendom, kao i Amir Međić koji je naveo da je Ešref Kulin bio na obezbjeđenju kod "Francuske ambasade", za koje mjesto je utvrđeno da je bio lokalitet gdje su se nalazili pripadnici jedinice Juke Prazine.

49. Osim toga, prvostepena presuda je svoj zaključak bazirala na izjavi više svjedoka koji su izjavili kako je optuženi Vikić bio izričit kada je u pitanju postupanje njegove jedinice u vezi sa uklanjanjem tijela ubijenih (svjedok Adnan Karović i Nedžad Čengić), kada je zabranio svojoj jedinici da učestvuje u tome.

50. Vijeće stoga zaključuje da tužilac žalbom nije doveo u pitanje pravilne zaključke prvostepenog vijeća kada su u pitanju ključne činjenice na kojima se bazirala teza optuženja, a radi se o pitanjima komandne odgovornosti optuženog Vikića. Vijeće nalazi da se pobijana presuda u pogledu komandnog statusa optuženog Vikića koji se odnosi na odnos nadređeni – podređeni u odnosu na lica navedena u optužnici kao počinioc ubistva zarobljenih pripadnika VRS, zasniva se na pravilno i potpuno utvrđenom činjeničnom stanju, suprotno izjavljenoj žalbi Tužilaštva i u tom smislu je prema stavu ovog Vijeća žalba neosnovana.

B. Optuženi Jusuf Pušina

a) Žalbeni navodi

51. Tužilaštvo u žalbi navodi kako je prvostepeni sud pogrešno utvrdio i činjenicu da Jusuf Pušina nije bio nadređeni optuženom Vikiću, ali je zanemario i iskaz samog Vikića koji je upravo na taj način svjedočio o tome, a u ovom smislu se pogrešno interpretira i nalaz i mišljenje vještaka Matijevića, dokaz DO 2- 2. Pogrešno je utvrđeno da nije moglo biti dokazano da je postojala krivična odgovornost optuženih Vikića i Pušine, jer je jasno iz dokaza da je između njih postojao odnos nadređeni podređeni.

b) Zaključak Vijeća

52. Optuženi Jusuf Pušina teretio se da je u svojstvu pomoćnika ministra za uniformisanu policiju, nadređen komandantu i Odredu milicije Specijalne jedinice MUP-a RBiH – optuženom Draganu Vikiću, znao ili mogao znati da su njemu podređeni počinili krivično djelo, te propustio da preduzme nužne i razumne mjere da počinioci ubistva pripadnika VRS, budu kažnjeni, saglasivši se i da se tijela ubijenih uklone sa lokaliteta Velikog parka.

53. Vijeće je utvrdilo prethodno da tužilac nije osnovano osporio zaključke u pogledu činjeničnog stanja u odnosu na komandnu nadležnost optuženog Vikića nad počiniocima

ubistva zarobljenih. Kada je u pitanju optuženi Pušina, teza o njegovoj odgovornosti u potpunosti se zasnivala i nastavljala na odgovornost optuženog Vikića kao osobe nadređene pripadnicima formacije koja je izvršila predmetna ubistva.

54. Cijeneći žalbene prigovore koji ukazuju na iskaze svjedoka koji govore o tome da je optuženi Pušina bio nadređen optuženom Vikiću i u tom svojstvu znao ili mogao znati da su njemu podređeni počinili krivično djelo, te propustio da preduzme nužne i razumne mjere da počinio ubistva pripadnika VRS, budu kažnjeni, Vijeće nalazi da ispitani svjedoci i provedeni dokazi govore upravo suprotno, a to je da je Odred Specijalne policije svakako bio u nadležnosti ministra unutrašnjih poslova, a o čemu su decidni bili svjedoci Mesud Omerspahić koji je svjedočio da je optuženi Vikić bio direktno odgovoran ministru unutrašnjih poslova, koji je ujedno jedini mogao dati odobrenje za upotrebu i pokretanje jedinice. To je potvrdio i svjedok Hajrudin Hodžić, kao i svjedok Zlatko Miletić. S obzirom da je i vještak Matijević svoj nalaz i mišljenje dao u ovom pravcu (dokaz O2 – 2), ovi dokazi su saglasni u činjenici da optuženi Jusuf Pušina ni u kom slučaju nije imao ingerencije u komandnom smislu u odnosu na Odred Specijalne policije pod komandnom optuženog Vikića, a naročito ne stoji ta teza optuženja ni u vezi sa predmetnim događajem, ako se uzme u obzir pravilan zaključak da optuženi Vikić nije imao ingerencije nad pripadnicima jedinice Rezervnog sastava za koje se navodi da su izvršio ovog ubistva.

55. Shodno tome, žalbeni navodi Tužilaštva u odnosu na zaključke pobijane presude o krivici optuženog Jusufa Pušine, su neosnovani.

C. Optuženi Nermin Uzunović i Mladen Čovčić

a) Žalbeni navodi

56. Tužilaštvo je prvostepenu presudu pobijalo također i u odnosu na zaključke koji se odnose na optužene Nermina Uzunovića i Mladena Čovčića. Navodi da su pogrešno utvrđene činjenice u pogledu krivice optuženog Uzunovića i Čovčića i to jer prvostepeno

vijeće uopšte nije razmatralo dokaz T- 100 gdje je optuženi Uzunović direktno inkriminiran, kao ni izjave svjedoka Asifa Imamovića i izjave svjedoka F, ali i svjedoka Faika Višića i Husnije Sejdinovića i Džemala Vučkovića.

b) Zaključak Vijeća

57. Optuženi Uzunović i Čovčić su se teretili da su kao pripadnici jedinice Rezervnog sastava Specijalne jedinice zajedno sa Nedžadom Herendom i Edvinom Jusićem, učestvovali u ubistvu zarobljenih, kao i u naknadnom odvoženju i paljenju tijela na način opisan u optuženici.

58. Analizom žalbenih razloga, vijeće nalazi da se Tužilaštvo poziva samo na dio dokaza koji je izveden u pogledu učešća optuženih Uzunovića i Čovčića, a da su zanemareni dokazi koji su u potpunosti doveli u sumnju tezu optuženja u pogledu krivice ovih lica.

59. Naime, žalba Tužilaštva se najprije poziva na pročitane izjave svjedoka Asifa Imamovića, te svjedoka F. Kada je u pitanju izjava svjedoka Imamovića, prvostepena presuda analizirala je njegovu izjavu i pravilno utvrdila da je ovaj svjedok u pogledu učešća optuženog Uzunovića dao potpuno dvije različite izjave, na način da je u jednoj izjavi od 13.09.2007. godine, u potpunosti negirao svoja saznanja o tome za koga je čuo da je učestvovao u ubistvu zarobljenih, da bi u izjavi iz 2013. godine, naveo da je čuo od drugih vojnika da je "vojnike pobio Šok s Bjelava".

60. Također, isto se odnosi i na izjave svjedoka "F" iz istrage koje su inkriminirale optužene Uzunovića i Čovčića, da bi svjedok na glavnom pretresu u potpunosti iste negirao i doveo njihovu legitimnost u pitanju navodeći da je na njihovo potpisivanje bio primoran od strane međunarodnog Tužioca.

61. Prvostepeno vijeće je pravilno provjerilo ove navode i kroz iskaz svjedoka D učinivši ih vjerovatnim, budući da je i svjedok D naveo da je upravo i on potvrdio na koji

način je uzeta izjava od njega i to tako što je morao da potpiše gotov zapisnik u prostorijama SIPA-e.

62. Osim toga, u tri izjave koje je svjedok "F" dao u toku istrage, opisani su događaju na potpuno različite načine koje sve verzije u potpunosti odstupaju od opisa koji su dali gotovo svi svjedoci u predmetu o načinu na koji se događaj odigrao. Pri tome ovaj svjedok nije bio dosljedan u svom kazivanju i tokom istrage je čak mijenja svoje iskaze u pogledu učešća pojedinih lica u događaju, pa za ista lica tvrdi da su učestvovali u nekim dešavanjima, da bi u drugoj izjavi negirao njihovo učešće. Osim toga, ni činjenični opis optužnice ne obuhvata činjenični opis događaja koji je dao svjedok F u svojim izjavama, te je ovo vijeće saglasno sa zaključkom prvostepenog vijeća, da se ove izjave ne mogu prihvatiti kao vjerodostojne.

63. Ostali svjedoci na koje se Tužilaštvo u žalbi poziva su svjedoci također vrlo posrednih i neprovjerenih saznanja³, čiji iskaz kada se dovede sa iskazom velikog broja ostalih svjedoka, dovode u sumnju njihovu tačnost i provjerenost, te je stoga prvostepeno vijeće pravilno i jasno utvrdilo da niti jedan dokaz koji je izveden u pogledu učešća optuženog Uzunovića i Čovčića nije pouzdan dokaz na kojem bi se mogao temeljiti zaključak van razumne sumnje da su optuženi učestvovali u počinjenju krivičnog djela na način opisan u optužnici i na kojem bi se mogla temeljiti osuđujuća presuda. Identična je situacija i sa dokazom T-100 i svjedocima Sejdinović Husnijom i Vučković Džemalom, koji su sačinili dokaz T-100.⁴ I ova informacija sadrži posredno i neprovjereno saznanje o "strijeljanu šestorice četnika kod Doma policije" od strane Uzunovića.

64. Za Vijeće je indikativno da ova informacija sadrži činjenice koje ne odgovaraju stvarnom događaju (broj ubijenih), niti je odbrana bila u mogućnosti da na kvalitetan način ospori ovaj dokaz, koji je nastao na osnovu "izjave jednog pripadnika bivše Specijalne brigade", a da se ne zna o kojem licu se radi.

³ Svjedok Džemal Šabić, na koga se tužilaštvo poziva, svoja saznanja o događaju je čuo od Ferde Dejanovića, a ovo lice je o događaju čulo od drugih lica. Pri tome svjedok Šabić potvrđuje da optuženog Uzunovića nije vidio tog dana ispred Doma policije.

⁴ Radi se o informaciji Štaba vrhovne komande Uprave bezbjednosti od 29.05.1993.godine

65. Tužilaštvo se u pogledu pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja na okolnosti odvoženja i paljenja tijela ubijenih vojnika pored svjedoka F poziva i na svjedočenje svjedoka Kenana Spahić, Svjedoka E i svjedoka Fajika Višića.

66. Vijeće je već dalo svoju argumentaciju u pogledu vjerodostojnosti iskaza svjedoka F. U pogledu iskaza svjedoka Spahića i svjedoka E prvostepeno vijeće je ispravno konstatovalo da je svjedok E nije bio očevidac ovih radnji te da je o učešću "Šoka" u ovim radnjama čuo od svjedoka Spahića, koji nasuprot tome, u svom iskazu potvrđuje da nije vidio optuženog Uzunovića da sklanja leševe⁵.

67. U pogledu iskaza svjedoka Fajika Višića, tačno je da je ovaj svjedok pomenuo optuženog Uzunovića, kojima je navodno Juka Prazina naredio da utovare i odvezu tijela sa još jednim momkom. Međutim ovaj svjedok nije dosljedan u svom kazivanju u pogledu činjenice ko vozi kombi i na kom mjestu svjedok izlazi iz kombija.⁶ Svjedok nije bio očevidac, niti zna šta se desilo sa tijelima. Vijeće smatra da ovakav nedosljedan iskaz, sam po sebi nije dovoljan za osuđujuću presudu u odnosu na optuženog Uzunovića, pogotovu kad se ovaj dokaz dovede u vezu sa svim ostalim izvedenim dokazima.

68. Izvedeni dokazi ne potvrđuju tezu optužnice da su tijela polivena benzinom i zapaljenja i da su u tim radnjama učestvovali optuženi Uzunović i Čovčić. Od ukupno osam tijela zarobljenih vojnika, pronađeni su i identifikovani posmrtni ostaci samo dva lica. Svjedok Milorad Potparić potvrđuje da nije obaviješten o događaju u Velikom parku i da nije vršen uviđaj na lokalitetu Dariva u vezi ovih osam tijela. Također, vještak Hamza Žujo, koji je izvršio pregled dva identifikovana tijela se nije mogao izjasniti o neposrednom uzorku smrti tih lica. Dakle, nije bilo tragova da su pronađena tijela bila zapaljena.

69. Tokom trajanja prvostepenog postupka, dio izvedenih dokaza se odnosio na optuženog Čavčića.

⁵ Paragraf 201. i 2020. prvostepene presude

⁶ Paragraf 191. i 192. prvostepene presude

70. Osim što su svjedoci lice Senaid Čavčić zv. "Rogatica", (za koje Tužilaštvo tvrdi da se radi o licu Mladen Čovčić, jer je u međuvremenu promijenio ime), imenovali kao lice za koje im je poznato da je bio u "Jukinoj" jedinici, niko od saslušanih svjedoka nije imenovao optuženog kao počinioca radnji za koje je optužen predmetnom optužnicom. Stoga, nisu osnovani navodi u žalbi da je prvostepeni sud pogrešno utvrdio činjenično stanje u odnosu na optuženog Čovčića.

71. Imajući u vidu sve prethodno navedeno, Vijeće na kraju zaključuje da žalba Tužilaštva nije dovela u pitanje pravilne i jasne zaključke prvostepene presude, kao ni činjenična utvrđenja na kojima se zasnivaju, te je stoga vijeće odlučilo kao u izreci, u skladu sa članom 313. ZKP-a BiH.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

SUDIJA

ZAPISNIČAR:

Redžib Begić

Pravni savjetnik

Dženana Deljković Blagojević

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude žalba nije dozvoljena.